Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
TAMARA ĆAPETA
esitatud 13. veebruaril 2025 [1]

Kohtuasi C-687/23

D. E.
versus
Banco Santander, SA

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus))

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 2014/59/EL – Krediidiasutuste finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik – Banco Populari kriisilahendus – Aktsiate kohustuslikus korras üleandmine ilma selle eest tasu saamata – Tühisuse tuvastamise ja kahju hüvitamise hagi, mis esitati enne kriisilahendusotsuse tegemist – „Tekkinud“ kohustuse mõiste – Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile

I. Sissejuhatus

1. Käesolev eelotsusetaotlus on järjekordne panus kohtupraktikasse, mis järgnes Hispaania panga Banco Popular Español, S.A. (edaspidi „Banco Popular“) 7. juuni 2017. aasta kriisilahendusele. [2]

2. Selle kriisilahenduse tagajärjel kaotas suur hulk füüsilisi ja juriidilisi isikuid oma investeeringud. See tõi kaasa hulgaliselt kohtuvaidlusi liikmesriikide ja liidu kohtutes.

3. Nende vaidluste hulgas on mitu kohtuasja, milles taotletakse tühisuse tuvastamist ja makstud summade tagastamist või kahju hüvitamist, kuna Banco Popular ei järginud teatavaid läbipaistvuse ja tarbijakaitseõiguse nõudeid, kui ta müüs füüsilistele ja juriidilistele isikutele teatavaid finantsinstrumente. Teisisõnu ei seisne nende hagide olemus mitte nimetatud instrumentide väärtuse vähenemises kriisilahenduse tõttu, vaid pigem väites, et nende instrumentide esialgne märkimine oli õigusvastane.

[1] Algkeel: inglise.

[2] Vt Ühtse Kriisilahendusnõukogu 7. juuni 2017. aasta otsus SRB/EES/2017/08, millega võeti vastu Banco Popular Español, S.A kriisilahendusskeem, mille komisjon kinnitas oma otsusega (EL) 2017/1246 (ELT 2017, L 178, lk 15) (edaspidi koos „kriisilahendusotsus“).

4. Kohtuotsustes Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus)[3] ja Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II)[4] leidis Euroopa Kohus, et sellised kohtumenetlused on direktiivi 2014/59/EL (edaspidi „pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv“)[5] alusel välistatud, kui need algatati *pärast* kriisilahendusotsuse tegemise kuupäeva.

5. Käesoleva kohtuasja uudsus seisneb selles, et põhikohtuasja menetlus algas *enne* kriisilahenduse toimumist. Kas see muudab midagi? See on sisuliselt see, mida Euroopa Kohtult käesolevas kohtuasjas küsitakse.

II. Põhikohtuasja asjaolud, eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

6. Banco Popular emiteeris 2009. aastal võlakirjad „Bonos Subordinados Canjeables por Obligaciones Subordinadas de Banco Popular Español, S. A. I/2009“ (edaspidi „allutatud võlakirjad I/2009“).

7. D. E. märkis 3. oktoobril 2009 äriühingu Lera Blava, S.L.U. (edaspidi „äriühing“) ainujuhatajana selle äriühingu nimel 15 nimetatud vahetusvõlakirja kogusummas 15 000 eurot.

8. 25. mail 2012 vahetas D. E. samuti äriühingut esindades nimetatud allutatud võlakirjad I/2009, mille lunastustähtpäev oli 2013. aasta oktoobris, muude kohustuslikult konverteeritavate allutatud võlakirjade vastu (edaspidi „allutatud võlakirjad II/2012“). Viimaste lunastustähtpäev oli 2015. aasta novembris.

9. 14. jaanuaril 2013 loovutas Lera Blava nende võlakirjade omandi D. E-le kui makse saamata jäänud töötasu eest.

10. 25. novembril 2015 konverteeriti allutatud võlakirjad II/2012 kooskõlas nende emiteerimise tingimustega kohustuslikus korras Banco Populari aktsiateks. Seega sai D. E-st Banco Populari aktsionär.

11. 6. oktoobril 2016 algatas D. E. enda nimel menetluse Banco Populari vastu, taotledes allutatud võlakirjade I/2009 ja II/2012 tühistamist eksimuse tõttu antud nõusoleku alusel, nagu on nõutud liidu õiguse, eelkõige MiFID I direktiivi kohaselt[6], ning algul investeeritud summa tagasimaksmist. Teise võimalusena taotles D. E. MiFID I direktiivist tulenevate kohustuste täitmata jätmisega tekitatud kahju hüvitamist.

[3] 5. mai 2022. aasta kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) (C-410/20, EU:C:2022:351; edaspidi „kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus)“).

[4] 5. septembri 2024. aasta kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) (C-775/22, C-779/22 ja C-794/22, EU:C:2024:679; edaspidi „Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II)“).

[5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT 2014, L 173, lk 190).

[6] Eelotsusetaotluse kohaselt tugines D. E. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivile 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT 2004, L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 06/07, lk 263; edaspidi „MiFID I direktiiv“).

12. 31. mail 2017 rahuldas Juzgado de Primera Instancia (esimese astme kohus, Hispaania) D. E. tühisuse tuvastamise hagi ning tühistas allutatud võlakirjade I/2009 ja II/2012 märkimise.[7] Riigisisesest toimikust ilmneb, et nimetatud kohus kinnitas, et Banco Popular ei teinud D. E-ga seoses asjakohasuse kontrolli ei tema staatuses eraisiku ega äriühingu juhina, et hinnata, kas tal olid kummalgi juhul vajalikud teadmised ja kogemused, et mõista kõnealuste vahetusvõlakirjadega kaasnevat riski.[8] Banco Popular kaebas selle otsuse edasi Audiencia Provincialile (provintsikohus, Hispaania).

13. Ühtne Kriisilahendusnõukogu võttis 7. juunil 2017 vastu Banco Populari kriisilahendusotsuse, mille Euroopa Komisjon kiitis samal päeval heaks.

14. Täpsemalt hõlmas see kriisilahendus kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi ning ettevõtte võõrandamise vahendi kombinatsiooni[9] ning see viidi läbi järgmiselt. Esiteks vähendati Banco Populari olemasolevate aktsiate väärtus kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi abil nullini. Seejärel need aktsiad tühistati. Samamoodi toimiti nende aktsiatega, mis loodi Banco Populari täitmata kohustuste (esimese taseme kohustused) osalise konverteerimise teel. Teine osa nendest täitmata kohustustest (teise taseme kohustused) konverteeriti uuteks aktsiateks, mis kanti üle Banco Santander S.A-le (edaspidi „Banco Santander“). Seejärel müüdi Banco Popular põhikohtuasja menetluse kostjale Banco Santanderile, kes omandas kogu Banco Populari allesjäänud vara ühendamise teel ühinemisega, misjärel Banco Populari õigusvõime lõppes. Banco Santander on ka põhikohtuasjas Banco Populari õigusjärglane.

15. Audiencia Provincial (provintsikohus, Hispaania) tühistas 29. märtsil 2019 esimese astme kohtu otsuse põhjendusega, et D. E-l ei olnud üldse õigust hagi esitada. Selle asemel leiti, et hagi oleks pidanud esitama äriühing.

16. D. E. esitas selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse Tribunal Supremole (Hispaania kõrgeim kohus). Hoolimata mõlema poole vastuseisust otsustas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) esitada käesolevas asjas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse. Kõnealune kohus selgitab ka seda, et Hispaania kohtute erinevad tõlgendused muu hulgas pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõike 3 kohta on toonud kaasa märkimisväärse arvu apellatsioonkaebusi, mis tähendab, et Euroopa Kohtu suunised aitavad lahendada mitut sellist kohtuasja.

17. Neil asjaoludel esitas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„Kas [finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi] artikli 34 lõike 1 punkte a ja b koostoimes selle artikli 53 lõigete 1 ja 3 [ning] artikli 60 lõike 2 esimese lõigu punktidega b ja c tuleb tõlgendada nii, et võimalikku nõuet või õigust, mis tuleneks Banco Populari õigusjärglaselt hüvitise väljamõistmise otsusest, mis on tehtud hagi põhjal, mis puudutab sellise finantstoote (kohustuslikus korras sama panga aktsiateks konverteeritavad allutatud võlakirjad) turustamisega

[7] Riigisisese toimiku kohaselt toimetati see kohtuotsus pooltele kätte 8. juunil 2017.

[8] Asjakohasuse kontroll on ette nähtud MiFID I direktiivi artikli 19 lõikes 5. Seda on täpsustatud komisjoni 10. augusti 2006. aasta direktiivi 2006/73/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ seoses investeerimisühingute suhtes kohaldatavate organisatsiooniliste nõuete ja tegutsemistingimustega ning nimetatud direktiivi jaoks määratletud mõistetega (ELT 2006, L 241, lk 26; edaspidi „MiFID I rakendusdirektiiv“), artiklites 36 ja 37.

[9] Vt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT 2014, L 225, lk 1; edaspidi „ühtse kriisilahenduskorra määrus“), artiklid 24 ja 27.

tekkinud kahju hüvitamist, mis ei kuulu Banco Populari kriisilahenduse meetmetega hõlmatud täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvate instrumentide hulka ja mis konverteeriti panga aktsiateks enne panga kriisilahenduse meetmete võtmist (7. juuni 2017), võib käsitleda kohustusena, mida mõjutab [finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi] artikli 53 lõikes 3 nimetatud allahindamine või tühistamine, sarnaselt „mittesissenõutavate" kohustuste või nõuetega, mistõttu Banco Santander kui Banco Populari õigusjärglane on sellest kohustusest vabastatud ja see ei oleks tema suhtes täitmisele pööratav, kui väljamõistmise otsuse aluseks olev hagi on esitatud enne panga kriisilahendusmenetluse lõpetamist?

Kas nimetatud sätete tõlgendus peaks vastupidi olema selline, et nimetatud nõue või õigus on panga kriisilahendusmenetluse läbiviimise ajal „sissenõutav" kohustus või nõue (direktiivi artikli 53 lõige 3) või „juba tekkinud kohustus" (artikli 60 lõike 2 punkt b) ega kuulu seetõttu nimetatud kohustuste või nõuete vabastuste või tühistamise alla ning see on sellest tulenevalt Banco Santanderi kui Banco Populari õigusjärglase suhtes täitmisele pööratav, kui hagi, mille põhjal väljamõistmise otsus tehakse, on esitatud enne panga kriisilahendusmenetluse lõpetamist?"

III. Analüüs

A. Tausta tutvustus, poolte argumendid ja käesoleva ettepaneku ülesehitus

18. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimus puudutab pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõikes 3 ja artikli 60 lõike 2 punktis b kasutatud mõiste „tekkinud" tõlgendamist.

19. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõikes 3 on sätestatud:

„Kui kriisilahendusasutus vähendab artikli 63 lõike 1 punktis e osutatud õiguse alusel teatava kohustuse põhisummat või maksmisele kuuluvat jääki nullini, *peetakse* sellist kohustust ning sellega seotud *kohustusi või nõudeid*, *mis ei ole tekkinud* õiguse kasutamise ajaks, *tühistatuks* ning seda ei saa ühegi järgneva menetluse käigus tõendada seoses kriisilahendusmenetluses oleva finantsinstitutsiooni ega selle õigusjärglasest üksuse hilisema lõpetamise või likvideerimise menetluses." [10]

20. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 60 lõikes 2 on asjakohases osas sätestatud:

„2. Asjaomase kapitaliinstrumendi põhisumma allahindamisel:

[…]

b) asjaomase kapitaliinstrumendi *omaniku vastu ei jää* seoses selle allahinnatud instrumendi summaga *alles mingit kohustust*, *välja arvatud juba tekkinud kohustused* ning vastutus kahju eest, mis võib tekkida allahindamise õiguse kasutamise õiguspärasuse kontrollimiseks esitatud kaebuse tagajärjel;" [11]

[10] Kohtujuristi kursiiv.

[11] Kohtujuristi kursiiv.

21. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis ei ole mõistet „tekkinud“ määratletud. Lisaks on pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi mõnes keeleversioonis kasutatud sama sõna nii artikli 53 lõikes 3 kui ka artikli 60 lõike 2 punktis b, samas kui teistes, sealhulgas hispaaniakeelses versioonis, on kasutatud kahte eri sõna.[12] Seetõttu on raske teha järeldusi selle mõiste ühise tähenduse kohta.

22. Igal juhul ei ole direktiivis viidatud liikmesriikide õigusele, et anda sellele mõistele tähendus, mis osutab sellele, et sellele väljendile tuleb anda liidu tasandil autonoomne tähendus.[13]

23. Arvestades, et „tekkinud“ kohustusi ei mõjuta kohustuste ja nõudeõiguste teisendamine, näib nii pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõike 3 kui ka artikli 60 lõike 2 punkti b teksti põhjal olevat selge, et otsusel selle kohta, kas kohustus on „tekkinud“ või mitte, on tagajärjed. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 60 lõike 2 punkti b kohaselt „ei jää“ asjaomase allahinnatud kapitaliinstrumendi omaniku vastu alles mingit kohustust, samas kui kohustus selle isiku ees jääb alles, kui tema nõue oli „tekkinud“ ajaks, mil kriisilahendusotsus tehti.

24. Lisaks osutatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõikes 3 ka mõistele „maksmisele kuuluv jääk“, mida vähendatakse kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi kasutamise korral. Selles viites selgitatakse, et kui kriisilahendusasutused kasutavad seda vahendit, saavad nad tühistada ainult kriisilahendusmenetluses oleva panga kohustuste *maksmisele kuuluvat jääki*, st olemasolevaid võlgu, mis ei ole veel muutunud sissenõutavaks (st mille maksetähtpäev ei ole saabunud). See viitab sellele, et „tekkimise“ mõiste, mida selles kontekstis kasutatakse kohustuse väljajätmiseks kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisel, puudutab neid kohustusi, mille pank on juba võtnud ja mis on kriisilahendusotsuse tegemise ajal juba muutunud sissenõutavaks (st mille maksetähtpäev on saabunud).

25. Kohustust maksta võlausaldajatele hüvitist panga emiteeritud finantsinstrumentide omandamisest tulenevate õigusrikkumiste eest, mille üle on kohtus vaidlus, tuleb kriisilahendusotsuse tegemise ajal käsitada kriisilahendusmenetluses oleva panga „võimaliku“ kohustusena. Enne kui kohus teeb sellise kohustuse kohta otsuse, on selle olemasolu ebakindel. Kui aga kohus kinnitab selle maksekohustuse, tekib sellest tulenev kohustus ja selle maksetähtpäev *ex tunc*, st enne kriisilahenduse otsuse tegemise kuupäeva.

26. Kas sellised „võimalikud“ kohustused on „tekkinud“ kriisilahendusotsuse tegemise ajal pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi tähenduses?

27. Siin on kaks tõlgendamisvõimalust.

28. Ühest küljest võib kõnealuseid kohustusi pidada „tekkinuks“, sest kui kohus on need kinnitanud, olid need olemas ja seega kuulusid tasumisele enne kriisilahendusotsuse tegemist. Teisest küljest, arvestades, et need kohustused sõltuvad kohtumenetluse tulemusest, võib neid

[12] Mõnes keeleversioonis kasutatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõikes 3 ja artikli 60 lõike 2 punktis b sama sõna. Lisaks direktiivi ingliskeelsele versioonile on see nii ka prantsuskeelses (kus on mõlemas sättes kasutatud mõistet „échu“), saksakeelses (kus on kasutatud mõistet „angefallen“), itaaliakeelses (kus viidatakse mõistele „maturati“) ja horvaadikeelses versioonis (kus on kasutatud mõistet „obračunati“). Teistes keeleversioonides on direktiivi artikli 53 lõikes 3 ja artikli 60 lõike 2 punktis b kasutatud kahte eri sõna. Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab, kasutatakse direktiivi hispaaniakeelses versioonis artikli 53 lõikes 3 sõna „vencidas“ ja artikli 60 lõikes 2 sõna „devengados“. Samamoodi on direktiivi hollandikeelses versioonis kasutatud artikli 53 lõikes 3 sõna „vorderbaar“ ja artikli 60 lõikes 2 sõnu „te betalen“.

[13] Euroopa Kohus on seda juba käsitlenud kohtuotsuses Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punkt 48.

pidada kriisilahendusotsuse tegemise ajal üksnes „võimalikeks“ tekkinud kohustusteks. Teisisõnu võib neid mõista kriisilahenduse ajal tasumata võlgadena, mistõttu võib neid mõista kui kohustusi, mis „ei ole tekkinud“.

29. Kohtuotsustes Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) ja Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) tõlgendas Euroopa Kohus selliseid „võimalikke“ kohustusi, mille suhtes algatatakse kohtumenetlus pärast kriisilahendusotsuse tegemist, kohustustena, mis ei ole tekkinud ning kuuluvad seega kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise otsuse kohaldamisalasse. See tähendab, et selliste „võimalike“ kohustuste võlausaldajad kaotavad seega kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise käigus oma nõuded kriisilahenduses oleva panga vastu. Selline kaotus mõjutab ilmselgelt liidu õigusest tulenevaid võlausaldajate õigusi, sealhulgas põhiõigust tõhusale kohtulikule kaitsele. Kõnealustes kohtuotsustes leidis Euroopa Kohus siiski, et arvestades kõiki asjaolusid kaalub avalik huvi finantskrahhi ennetamise ja finantsstabiilsuse säilitamise vastu üles liidu õigusest tulenevad võlausaldajate õigused.

30. Nendele kahele kohtuotsusele tuginedes on Banco Santander ning Hispaania, Itaalia ja Portugali valitsus asunud kõik seisukohale, et kohustusi, mis võivad tuleneda kohtumenetlusest, isegi kui need on algatatud *enne* kriisilahendust, ei saa pidada „tekkinud“ kohustusteks.

31. Nad selgitavad, et need nõuded tooksid tõenäoliselt kaasa rahaliste vahendite väljavoolu kriisilahendusmenetluses olevast pangast ja pärsiksid seega potentsiaalselt kriisilahendusotsuse tõhusust. Seetõttu tuleks pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi tähenduses „tekkinud“ nõuete või õigustena käsitada ainult neid nõudeid või õigusi, mis on pädeva riigisisese kohtu otsusega tunnistatud sissenõutavaks enne kriisilahendusotsuse kuupäeva.

32. Komisjon on aga vastupidisel seisukohal. Ta leiab, et „tekkimise“ mõiste, nagu seda kasutatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõikes 3, peaks hõlmama kohustust, mille täitmise tähtpäev on kriisilahenduse hetkel vaid „esialgselt“ saabunud ning mida järgneva kohtuotsusega üksnes kinnitataks isegi pärast kriisilahendusotsuse vastuvõtmist.

33. Komisjoni arvates on see tõlgendus põhjendatud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 36 nõudega, et väärtuse hindamine tuleb teha „õiglaselt, usaldusväärselt ja realistlikult“. Sellisel väärtuse hindamisel tuleks arvesse võtta poolelioleva kohtumenetluse tingimuslikke kohustusi. Lisaks ei tundu olevat põhjendatud see, kui keelduda hüvitise maksmisest isikule, kes algatas kohtumenetluse enne kriisilahendusotsuse tegemist.

34. Käesolevas kohtuasjas tõstatatakse seega küsimus, kas tasakaal finantsstabiilsusega seotud huvi ja liidu õigusest tulenevate võlausaldajate õiguste tõhusa kohtuliku kaitse vahel, mille kaitseks algatati kohtumenetlus enne kriisilahendusotsuse vastuvõtmist, tuleks saavutada samal viisil nagu juhul, kui need hagid esitatakse alles pärast kriisilahendusotsuse vastuvõtmist.

35. See küsimus seisneb selles, et soovitakse suuniseid selle kohta, kas „võimalikke“ kohustusi, mille suhtes on kriisilahenduse otsuse tegemise ajal juba algatatud kohtumenetlus, tuleb pidada pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi tähenduses „tekkinud“ kohustusteks. Vastan sellele küsimusele järgmiselt. Selgitan kõigepealt, miks ma leian, et see eelotsusetaotlus on vastuvõetav (B). Sisulistes küsimustes tuletan kõigepealt lühidalt meelde nende kahe kohtuotsuse aluseks olevat arutluskäiku, milles Euroopa Kohus leidis, et *pärast* kriisilahendusotsust esitatud hagid on pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaselt välistatud (C). Seejärel käsitlen küsimust, kas sama arutluskäik on kohaldatav ka

juhul, kui hagid esitatakse kohtule *enne* kriisilahendusotsust (D). Oma analüüsi tulemusena teen Euroopa Kohtule ettepaneku asuda seisukohale, et pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiviga kehtestatud kriisilahenduse raamistiku eesmärk ei saa olla ülimuslik liidu õigusest tulenevate tarbijate või investorite õiguste tõhusa kohtuliku kaitse suhtes, kui nende õigustega seotud hagi esitati *enne* kriisilahendusotsust (IV).

B. Vastuvõetavus

36. Banco Santander seab kahtluse alla selle eelotsusetaotluse vastuvõetavuse. Ta selgitab, et eelotsuse küsimused ei ole põhikohtuasja lahendamisel asjakohased, sest liikmesriigi kohus otsustas väidetavalt loobuda hindamast riigisisese õiguse alusel seda, kas esimese kohtuastme hagejal oli üldse õigus hagi esitada.

37. Sellega seoses tuletan meelde, et põhimõtteliselt on liikmesriigi kohtul kohustus määrata kindlaks eelotsuse küsimuste vajalikkus ja asjakohasus, mistõttu eeldatakse, et need on asjakohased. Euroopa Kohus võib keelduda vastamast vaid juhul, kui on ilmne, et vastus küsimusele ei saa olla põhikohtuasjas tarvilik. [14]

38. Nagu Hispaania valitsus selgitab, on vastus esitatud küsimustele eelotsusetaotluse esitanud kohtule vajalik, sest kui Euroopa Kohus peaks vastama, et kõnealune hagi on pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaselt välistatud, peaks eelotsusetaotluse esitanud kohus jätma D. E. nõude rahuldamata, ilma et oleks vaja analüüsida, kas tal oleks üldse olnud õigus hagi esitada.

39. Seega ei ole ilmne, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu. Seetõttu peaks Euroopa Kohus vastama eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele.

C. Kaks varasemat kohtuotsust ja praegune olukord

40. Nagu ma märkisin, on käesolev eelotsusetaotlus esitatud kohtuotsuste Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) ja Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) taustal. Neis asus Euroopa Kohus seisukohale, et Banco Populari kriisilahendusotsusega välistati sellise kohtumenetluse algatamine, millega kõnealused hagejad nõuaksid hüvitist selle alusel, et nimetatud pank ei järginud teatavaid finantsinstrumentide turustamise standardeid.

41. Kohtuasjas Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) oli tegemist tühisuse tuvastamise hagiga, mille esitasid kaks füüsilist isikut, kes olid 2016. aastal ostnud Banco Populari aktsiaid kapitali suurendamise käigus, mille jaoks tehti avalik pakkumine. Pärast panga suhtes kriisilahendusmeetme võtmist ja tema aktsiakapitali vähendamist nullini väitsid need füüsilised isikud 2018. aastal, et nende esialgne aktsiate ostulepingule antud nõusolek oli tühine muu hulgas seetõttu, et kõnealune prospekt oli ebatäielik või ebatäpne. Sellest tulenevas esimese astme kohtuotsuses asus liikmesriigi kohus seisukohale, et liidu õiguse normid, mis käsitlevad tsiviilvastutust seoses prospektis esitatud teabega, nagu need on esitatud prospektidirektiivis, [15] võivad olla ülimuslikud krediidiasutuste kriisilahendust reguleerivate põhimõtete suhtes, nagu on

[14] Vt näiteks 10. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Wightman jt (C-621/18, EU:C:2018:999, punktid 26, 27 ja 30 ning seal viidatud kohtupraktika).

[15] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta (ELT 2003, L 345, lk 64).

sätestatud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis.[16] Seetõttu tühistas ta kõnealuse aktsiate ostulepingu ja andis korralduse hüvitada hagejate investeeritud summa koos intressiga.[17]

42. Euroopa Kohus ei toetanud seda tõlgendust. Apellatsioonimenetluses taotletud eelotsuses leidis Euroopa Kohus hoopis, et pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaselt on lubatud teha erand õigustest, mis põhinevad muudel liidu õigusaktidel. Ta selgitas, et kriisilahenduse korra erandlik iseloom „tähendab, et liidu õiguse muude sätete kohaldamisest võib kõrvale kalduda, kui need võivad võtta kriisilahendusmenetluselt selle soovitava toime või takistada selle rakendamist“.[18]

43. Selleks et tagada pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis ette nähtud kriisilahendusmenetluse täielik tõhusus, ei saa aktsionärid, kelle aktsiad tühistati kriisilahendusotsusega, seega esitada tühisuse tuvastamise ega kahju hüvitamise hagi *pärast* kriisilahendusotsuse tegemist.

44. Eespool nimetatud loogikat laiendas Euroopa Kohus kohtuotsuses Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) hagidele, mille esitasid selliste võlakirjade omanikud, mis konverteeriti aktsiateks enne kriisilahendust ja seejärel tühistati,[19] samuti selliste võlakirjade omanikud, mis konverteeriti aktsiateks kriisilahenduse ajal, kuid kanti Banco Santanderile üle ilma hüvitiseta.[20] Sarnaselt kohtuotsusega Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) esitasid kohtuotsuse Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) võlausaldajad tühisuse tuvastamise ja kahju hüvitamise hagid pärast kriisilahendust, väites, et nende finantsinstrumentide, mis hiljem konverteeriti aktsiateks, algne emiteerimine oli ebaseaduslik.[21] Ka nendes kohtuasjades leidis Euroopa Kohus, et kahju hüvitamise hagi ega algsete võlakirjade tühisuse tuvastamise hagi ei saa esitada *pärast* kriisilahendusotsuse tegemist.[22]

45. Ka käesoleva juhtumi asjaolud on sarnased. See on kõige lähedasem olukorrale kohtuasjades C-775/22 ja C-779/22, mis on kaks esimest kolmest liidetud kohtuasjast kohtuotsuses Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), sest võlakirjad, mille ostmise seaduslikkust D. E. vaidlustab, olid konverteeritud aktsiateks enne Banco Populari kriisilahendust. Nende kahe kohtuasja oluline erinevus seisneb aga selles, et esimeses menetluses esitasid hagejad oma hagid kohtule alles *pärast* Banco Populari kriisilahendust, samas kui D. E. esitas oma hagi umbes kaheksa kuud *enne* kriisilahendusotsuse tegemist.

46. Seega tuleb kõigepealt mõista põhjuseid, miks Euroopa Kohus leidis, et tühisuse tuvastamise või kahju hüvitamise hagide esitamine on pärast kriisilahendusotsuse vastuvõtmist pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaselt välistatud. Alles seejärel võib esitada küsimuse, kas sama põhjendus on kohaldatav ka olukorras, kus sellised hagid esitatakse enne kriisilahendusotsuse kuupäeva.

16 Vt kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus), punkt 23.

17 Vt kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus), punkt 22.

18 Vt kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus), punkt 37.

19 Nii oli see kohtuasjades C-775/22 ja C-779/22.

20 Nii oli see kohtuasjas C-794/22.

21 Vt kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punktid 29 ja 37.

22 Vt kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punktid 61 ja 70.

47. Kohtuotsustes Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) ja Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) selgitas Euroopa Kohus, et erandit muudest liidu õiguse sätetest, millega antakse üksikisikutele õigusi, võib selgitada erakorralises ja kiireloomulises majanduslikus olukorras „ülekaaluka üldise huviga“ „liikmesriikide finantsstabiilsuse säilitamiseks“. [23]

48. Euroopa Kohus leidis, et kui neid teisi liidu õiguse sätteid, näiteks prospektidirektiivi, kohaldataks, „võivad [need] võtta kriisilahendusmenetluselt selle soovitava toime või takistada selle rakendamist“. [24]

49. See tuleneb sellest, et nii tühisuse tuvastamise kui ka kahju hüvitamise hagiga – kui see on edukas – kohustataks kriisilahendusmenetluses olevat panka või selle õigusjärglast hüvitama täies ulatuses summad, mis on investeeritud selliste aktsiate (või aktsiateks konverteeritud võlakirjade) märkimisel, mis on selle kriisilahendusotsuse tõttu alla hinnatud. Sellised hagid seaksid seega kahtluse alla kogu väärtuse hindamise, millel kriisilahendusotsus põhineb. [25]

50. Hindamise ajal on tagasimaksmise või kahju hüvitamise kohustused, mida võidakse kinnitada kohtumenetluses, üksnes kriisilahendusmenetluses oleva panga „võimalikud“ kohustused, sest nende olemasolu sõltub poolelioleva kohtumenetluse tulemusest. Lisaks, kui menetlust ei ole sellise hindamise ajal, mis on kriisilahendusotsuse aluseks, veel algatatud, ei ole kriisilahendusasutus selliste „võimalike“ kohustuste olemasolust teadlik.

51. Seega leidis Euroopa Kohus, et „võimalikke“ kohustusi, mille suhtes on algatatud hagid *pärast* kriisilahendusotsuse vastuvõtmise kuupäeva, tuleb tõlgendada kui kohustusi, mis „ei ole tekkinud“, ja seega pidada tühistatuks, nagu on sätestatud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõikes 3 ning osutatud selle artikli 60 lõike 2 esimeses lõigus. [26]

52. Seda seetõttu, et eduka hagi korral tekiks tagasiulatuvalt kohustused, mida ei arvestatud kriisilahendusotsuse tegemisel, mistõttu väheneks kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise alla kuuluvate kapitaliinstrumentide summa. [27]

53. Teisisõnu leidis Euroopa Kohus, et „tekkinud“ kohustuste või nõuete mõiste pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 53 lõike 3 tähenduses välistab seda liiki nõuded, mis tuleneksid *pärast* asjasse puutuva kriisilahendusotsuse vastuvõtmist esitatud edukatest hagidest. [28]

54. Kohtuotsuste Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) ja Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) puhul ei palutud Euroopa Kohtul siiski otsustada, kas sama loogika välistab ka tühisuse tuvastamise ja kahju hüvitamise hagid, kui need hagid esitatakse *enne* kriisilahendusotsuse tegemise kuupäeva.

[23] Vt selle kohta kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus), punkt 37, mida on korratud kohtuotsuses Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punkt 56.

[24] Vt kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus), punktid 37 ja 40, ning Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punkt 56.

[25] Vt kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus), punkt 43. Vt ka kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punkt 59.

[26] Vt selle kohta kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus), punktid 41 ja 42.

[27] Vt selle kohta kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punkt 53.

[28] Vt kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punktid 49 ja 50.

55. Kriisilahendusmenetluses oleva panga kohustused on sellise stsenaariumi korral samuti üksnes „võimalikud“ kohustused, kuna nende olemasolu ei ole kindel enne, kui kohtumenetluse tulemus on teada. Sellise stsenaariumi korral on aga kohtumenetlus juba pooleli, kui kriisilahendusmenetluses oleva panga kohustusi hinnatakse.

56. Seega jääb lahtiseks küsimus, kas „võimalikke“ kohustusi, mis sõltuvad kohtumenetlusest, mis algatati *enne* kriisilahendusotsust, kuid milles ei olnud kriisilahendusotsuse vastuvõtmise ajal veel otsust tehtud, tuleb lugeda pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi tähenduses „tekkinud“ kohustusteks.

57. Olen seisukohal, et isegi kui kohtuotsusteni Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) ja Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) viinud arutluskäik on suuresti kohaldatav ka sellises olukorras, nagu on kõne all käesolevas asjas, leidub lisategureid, mis õigustavad teistsugust tõlgendamist. Asun nüüd neid tegureid käsitlema.

D. Kas „võimalikud“ kohustused, mille suhtes on algatatud kohtumenetlus enne kriisilahendusotsust, on „tekkinud“ või „ei ole tekkinud“?

1. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi eesmärk – kas nõuded, mille suhtes on kohtumenetlus pooleli, võivad mõjutada kriisilahendusotsust?

58. Nagu ma selgitasin, põhinevad kohtuotsused Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) ja Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II) kaalutlusel, et pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi eesmärk – tagada finantssüsteemi stabiilsus – võib olla ohus, kui panga vara väärtuse hindamist, mille alusel kriisilahendusotsus vastu võetakse, saab hiljem muuta kohtumenetlusega, mis algatatakse pärast kriisilahendusotsuse tegemist.

59. Minu arvates ei saa sama loogikat laiendada „võimalikele“ kohustustele, st neile, mis võivad realiseeruda, kui enne kriisilahendusotsuse tegemist esitatud hagi on edukas.

60. Mis puudutab kriisilahendusmenetluses oleva panga vara väärtuse hindamist, siis enne hindamist ja selle järel esitatud hagide vahel on oluline erinevus. Esimesed on või vähemalt võivad olla hindajale ja seega kriisilahendusasutustele teada. Seevastu hindaja ega pädev asutus ei saa viimasena nimetatuid ette näha.

61. Kas sellise menetluse tõlgendamine „tekkinud“ kohustusena ohustaks kriisilahendusmenetlust ja võtaks kriisilahendusotsuselt soovitava toime, kui seda erinevust arvesse võtta?

62. Komisjon väidab, et kui väärtuse hindamise põhimõtteid järgitaks, ei ohustaks varasemate kohustuste käsitamine tekkinud kohustustena kriisilahendusmenetluse tõhusust.

63. Banco Santander väidab seevastu, et võimalike, kuid ebakindlate kohustuste selline käsitlemine võib pärssida kriisilahendusmenetluses oleva panga omandamist ja seada seega kahtluse alla ettevõtte võõrandamise vahendi tõhususe, kui see on kombineeritud kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisega, nagu see oli Banco Populari kriisilahenduse puhul.

64. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 36 lõike 1 kohaselt peab mis tahes kriisilahendusmeede põhinema „vara ja kohustuste [väärtuse hindamisel] õiglaselt, usaldusväärselt ja realistlikult“. [29]

65. Teisisõnu tuleb hindamisel saada realistlik ettekujutus küsimusest, millises ulatuses võib „võimalik kohustus“ kujutada endast kriisilahendusmenetluses oleva panga vara vähendavat kahjumit.

66. Kui kriisilahendusmenetluses oleva ettevõtja hindamisel ei saa võtta arvesse „võimalikke“ kohustusi, mis tulenevad kohtumenetlustest, mida ei ole sel ajal veel algatatud, siis sama ei saa öelda sel ajal pooleliolevate menetluste kohta.

67. Kuivõrd „võimalikke“ kohustusi, mis sõltuvad *poolelioleva* kohtumenetluse tulemusest, võib võtta kriisilahendusmeetme võtmise ajal arvesse, ei saa selline menetlus seega kriisilahendusmenetlust kahjustada.

68. On tõsi, et pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis ei ole sätestatud, kuidas teha kindlaks selle artiklis 36 nimetatud kohustusi. [30]

69. Banco Populari kriisilahenduse 5. juuni 2017. aasta esimesest hindamisaruandest ilmneb siiski, et selle aruande „koostamisel võeti arvesse [Euroopa Pangandusjärelevalve kohaldatavate regulatiivsete tehniliste standardite] II peatükis sätestatud hindamismetoodika kriteeriume“. [31] [32] Kõnealustes standardites on asjakohases osas sätestatud, et „[h]indaja peab eriti keskenduma valdkondadele, […] [mille] hulka kuuluvad: […] õigusalased vaidlused ja regulatiivsed meetmed, millega seotud eeldatavate rahavoogude summa ja/või ajastuse puhul võib esineda erineva ulatusega ebakindlust“. [33]

[29] Lisaks selgitatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 36 lõigetes 3 ja 4, et „[v]äärtuse hindamise eesmärk on hinnata [kõnealuse asutuse] vara ja kohustuste väärtust“ eesmärgiga tagada, et „kõigil juhtudel võetakse krediidiasutuse või investeerimisühingu […] vara vähendav kahjum täies ulatuses arvesse kriisilahenduse vahendite rakendamise või asjaomaste kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamise ajal“. Nagu on sätestatud artikli 36 lõigete 5 ja 6 asjakohases osas, peab väärtuse hindamine põhinema „konservatiivsetel eeldustel, sealhulgas seoses kohustuste täitmata jätmise määra ja kahjumi suurusega“, ning sellele tuleb lisada „ajakohastatud bilanss“ ja kõnealuse „krediidiasutuse või investeerimisühingu või […] ettevõtja raamatupidamisarvestuses ja -dokumentides kajastatud bilansiliste ja bilansiväliste täitmata kohustuste loetelu“.

[30] Tuleks siiski märkida, et alates 2019. aastast avaldab Ühtne Kriisilahendusnõukogu hindamisraamistikku, et määrata kindlaks kriisilahendusotsuste hindamisaruannete põhimõtted ja metoodika, millega kohustatakse hindajat võtma arvesse „kohtuvaidlustega seotud tingimuslikke kohustusi“ (vt Ühtne Kriisilahendusnõukogu, „Framework for Valuation“, veebruar 2019, lk 22, kättesaadav aadressil https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/2019-02-01%20Framework%20for%20Valuation.pdf).

[31] Vt Ühtne Kriisilahendusnõukogu, „Valuation Report for the purposes of Article 20(5)(a) of Regulation (EU) No 806/2014 informing the determination of whether the conditions for resolution or the conditions for the write down or conversion of capital instruments are met“ (hindamisaruanne, mis käsitleb määruse nr 806/2014 artikli 20 lõike 5 punkti a kohast eesmärki saada teavet selleks, et teha kindlaks, kas on täidetud kriisilahenduse eeltingimused või kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise tingimused), 5. juuni 2017, kättesaadav aadressil https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/valuation_1_report_updated_on_30_10_2018.pdf (edaspidi „esimene hindamisaruanne“), lk 1.

[32] Euroopa Pangandusjärelevalve, „Regulatory technical standards on valuation for the purposes of resolution and on valuation to determine difference in treatment following resolution under Directive 2014/59/EU on recovery and resolution of credit institutions and investment firms“ (regulatiivsed tehnilised standardid, mis käsitlevad kriisilahenduse eesmärgil läbi viidavat väärtuse hindamist ja direktiivis 2014/59/EL krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistiku loomise kohta ette nähtud kriisilahenduse tulemusena erineva kohtlemise kindlaksmääramiseks läbi viidavat hindamist) (EBA/RTS/2017/05 ja EBA/RTS/2017/06; edaspidi „EBA tehnilised standardid“), 23. mai 2017, kättesaadav aadressil: https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1853532/88566587-ff6f-4116-a08e-282eb4ea2f78/Final%20draft%20RTSs%20on%20valuation%20in%20resolution%20(EBA-RTS-2017-05%20&%20EBA-RTS-2017-06).pdf.

[33] Vt EBA tehniliste standardite artikkel 8.

70. Samuti nähtub 6. juuni 2017. aasta teisest hindamisaruandest, millele Banco Santander viitab oma seisukohtades, et Banco Populari hindamisel võeti tema raamatupidamisaruannetes arvesse hinnangulist õiglase väärtuse kaotust kohtuvaidluses, mis puudutab „vahetusvõlakirjade väärmüügiga seotud nõudeid“.[34] Nagu on selgitatud kolmanda hindamisaruande selgitavas dokumendis, kuuluvad nende hulka – arvestades nn optimistlikku ja pessimistlikku stsenaariumi – nõuded, mis tulenevad allutatud võlakirjadest II/2012, mis on täpselt käesolevas kohtuasjas kõne all olevad finantsinstrumendid.[35]

71. Banco Santander väidab, et võttes arvesse kriisilahenduse tavapäraselt äärmiselt kiireloomulist olemust, võib esineda juhtumeid, kus hindamine toimub aruande alusel, milles ei võeta arvesse kõiki pooleliolevaid kohtumenetlusi.

72. Ehkki on tõepoolest võimalik, et mõningaid pooleliolevaid kohtuvaidlusi ei võeta arvesse, on selline ebakindluse tase ilmne iga kokkuvõtte tegemise käigus ja moodustab seega vaieldamatult osa omandava ettevõtja võetud üldisest riskist.

73. Lisaks, nagu on märkinud Hispaania valitsus, kajastuvad võimalikud kohustused, mis tulenevad sellist liiki kohtumenetlusest, nagu on kõne all käesolevas kohtuasjas, vähemalt teataval määral börsil noteeritud panga finantsaruannetes. Sellega seoses märgin, et kriisilahendusotsuse punktidest 3 ja 5 nähtub, et Banco Popular on Banco Popular Groupi emaettevõtja ja on noteeritud Hispaania börsil – see tähendab reguleeritud turul MiFID I direktiivi artikli 4 lõike 14 tähenduses. Rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite määruse kohaselt peavad sellistel turgudel börsil noteeritud äriühingud koostama oma konsolideeritud finantsaruanded kooskõlas teatavate rahvusvaheliste raamatupidamisstandarditega,[36] mille komisjon võtab üle liidu õigusesse.[37] Paljude[38] standardite hulgas, mille komisjon oli võtnud liidu õigusesse üle käesolevas asjas kriisilahendusotsuse tegemise ajaks, olid konkreetsed nõuded, mille kohaselt tuleb kajastada raamatupidamises ebakindlust, mis tuleneb muu hulgas „käimasoleva kohtuasja“ võimalikest kuludest.[39]

[34] Vt „Hippocrates provisional valuation report – Sale of business scenario“, 6. juuni 2017, punkt 2.4, kättesaadav aadressil https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/2023-08-25_BPE_%20Revised%20NCV_Valuation-2-Report.pdf (milles Deloitte rõhutab, et „oleme tunnistanud õiglase väärtuse kaotuse hinnangu mõistlikuks, kuid kohandanud ülespoole mõjutatud klientide hulka, arvestades nn optimistliku ja pessimistliku stsenaariumiga“). 5. juuni 2017. aasta esimeses hindamisaruandes ei kajastata kohtuvaidlusest tuleneva hinnangulise õiglase väärtuse kaotuse üksikasju; vt https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/valuation_1_report_updated_on_30_10_2018.pdf.

[35] Vt Deloitte, „Clarification Document of valuation of difference in treatment – Banco Popular Español“, 18. detsember 2019, punkt 5.11.2, kättesaadav aadressil https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/annex_ii_-_clarification_document_en.pdf.

[36] Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT 2002, L 243, lk 1; edaspidi „rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite määrus“) artikkel 4. Nagu on täiendavalt selgitatud selle määruse artiklis 2, „tähendavad „rahvusvahelised raamatupidamisstandardid“ rahvusvahelisi raamatupidamisstandardeid (IAS), rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid (IFRS) ja seonduvaid tõlgendusi (SIC-IFRIC), nende standardite ja seonduvate tõlgenduste hilisemaid muudatusi ning tulevasi standardeid ja seonduvaid tõlgendusi, mis rahvusvaheline raamatupidamisstandardite nõukogu (IASB) on välja andnud või vastu võtnud“.

[37] Vt rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite määruse artikli 3 lõiked 1 ja 4.

[38] Komisjoni 3. novembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1126/2008, millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002 (ELT 2008, L 320, lk 1; edaspidi „määrus (EÜ) nr 1126/2008“), alusel võttis komisjon vastu „kõik rahvusvahelise raamatupidamisstandardite nõukogu (IASB) esitatud standardid ja rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgenduste komitee (IFRIC) esitatud tõlgendused, mis ühendus võttis täielikult vastu 15. oktoobriks 2008, välja arvatud IAS 39 (seotud finantsinstrumentide kajastamise ja mõõtmisega), millest on välja jäetud mõningad väikesed osad“ (vt määruse põhjendus 2 ja artikkel 2).

[39] Vt määruse (EÜ) nr 1126/2008 lisa, rahvusvaheline raamatupidamisstandard IAS 1, punkt 117, milles selgitatakse kriisilahendusotsuse tegemise ajal kehtinud versiooni asjakohases osas, et „[m]õnede varade ja kohustiste bilansiliste (jääk)maksumuste määramine nõuab hinnanguid ebakindlate tulevikusündmuste mõjude kohta nendele varadele ja kohustistele bilansipäeval. Näiteks […] käimasoleva kohtuasja tulemustega seotud eraldisi […]. Need hinnangud hõlmavad eeldusi selliste andmete kohta nagu rahavoogude või kasutatud diskontomäärade riskikorrigeerimised“. Vt ka sama lisa rahvusvahelise raamatupidamisstandardi IAS 11 punkt 34, mis on seotud lepinguliste kulutustega, mida tuleb kajastada kuludena, mis hõlmavad „käimasoleva kohtuvaidluse [tulemust]“ ning mille puhul tuleb rahvusvahelise raamatupidamisstandardi IAS 37 punkti 36 jj kohaselt anda parimad hinnangud.

74. Seetõttu ei ole minu arvates veenev ega õige väita, et pooleliolev kohtuvaidlus, sealhulgas selline, mis on seotud kapitaliinstrumentide väärmüügiga, ei kajastu panga väärtuse hindamisel kriisilahenduse eesmärgil. Nii on see eelkõige juhul, kui hindamine viiakse läbi „õiglase, usaldusväärse ja realistliku“ hindamise põhimõtete kohaselt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 36 tähenduses. [40]

75. Seega, erinevalt hagidest, mis on esitatud alles pärast kriisilahendusotsuse tegemist, ei saa enne seda esitatud hagisid pidada selliseks, mis seaksid kahtluse alla hindamise, mille alusel kriisilahendusotsus tehakse.

76. Seega ei ole pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi eesmärgi kohaselt nõutud, et sellised nõuded jäetaks välja „tekkinud“ kohustuste mõistest selle direktiivi artikli 53 lõike 3 ja artikli 60 lõike 2 tähenduses.

2. Kriisilahendusmenetluse eesmärgi ja tõhusa kohtuliku kaitse õiguse tasakaalustamine

77. Võttes arvesse kriisilahenduse kiireloomulisust ja ebakindlust küsimuses, kas väärtuse hindamisel on sellistel tingimustel võimalik arvestada kõiki „võimalikke“ kohustusi, võib väita, et palju lihtsam lahendus näib olevat see, kui asuda seisukohale, et nõudeid, mis põhinevad kriisilahendusotsuse kuupäeval pooleliolevatel kohtumenetlustel, tuleks pidada nõueteks, mis „ei ole tekkinud“ ja seega tühistada need kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise teel. Võib isegi juhtuda, et maksejõuetu panga potentsiaalsed omandajad oleksid rohkem motiveeritud ülevõtmisega nõustuma, kui nende omandatavate varadega ei kaasne *mis tahes* „võimalikke“ kohustusi, sealhulgas neid, mis sõltuvad käimasolevast kohtumenetlusest. Sel viisil on võimalik paremini tagada kriisilahendusmenetluse tõhusus.

78. Siiski ei tohiks unustada, et selle lahendusega tühistataks ka need õigussubjektide õigused, mis tulenevad liidu õigusest, näiteks prospektidirektiivist ja MiFID I direktiivist.

79. Selliseid liidu õigusest tulenevaid õigusi kaitseb õigus tõhusale kohtulikule kaitsele – liidu õiguse üldpõhimõte, mis on praegu sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 esimeses lõigus. See põhiõigus tagab igaühele, kes väidab, et tema liidu õigusest tulenevaid õigusi on rikutud, õiguse pöörduda kohtu poole tõhusaid õiguskaitsevahendeid kasutades.

80. Pooldades seda, et pooleliolevaid kohtumenetlusi tuleks käsitada pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi tähenduses kohustustena, mis „ei ole tekkinud“, leiavad Banco Santander ning Hispaania, Itaalia ja Portugali valitsus sisuliselt, et sellest tulenev sekkumine õigusesse tõhusale õiguskaitsevahendile on õigustatud.

81. Kohtuotsuses Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), milles hagejad tuginesid muu hulgas oma õigusele tõhusale kohtulikule kaitsele, tuletas Euroopa Kohus meelde, et see õigus ei ole absoluutne ja seda võib piirata muude oluliste avalike huvide nimel, näiteks finantsstabiilsuse säilitamise huvides. [41]

[40] Nagu ma selgitan käesoleva ettepaneku 34. joonealuses märkuses, kohandas Deloitte Banco Populari puhul tegelikult sama liiki menetlusest mõjutatud klientide arvu nagu käesolevas kohtuasjas ja püüdis seega kajastada täpsemat hinnangulist õiglase väärtuse kaotust.

[41] Kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punkt 80.

82. Paljusid üksikasju esitamata leidis Euroopa Kohus, et tasakaalustamisel tuleks finantssüsteemi stabiilsuse huve eelistada nende õiguste tõhusale kaitsele, mis investoritel on liidu õigusest tulenevalt. Euroopa Kohus tugines oma varasemale kohtupraktikale, kus ta leidis, et „ehkki on olemas selge üldine huvi tugeva ja järjepideva investorite kaitse tagamise vastu kogu liidus, ei saa seda huvi pidada kõikides olukordades tähtsamaks kui üldine huvi finantssüsteemi stabiilsuse tagamise vastu“. [42]

83. Eespool tsiteeritud lõigus märkis Euroopa Kohus siiski hoolikalt, et investorite huvi ei saa pidada „*kõikides olukordades*“ tähtsamaks üldisest huvist finantssüsteemi stabiilsuse vastu.

84. Seda finantsstabiilsuse eesmärki ei ohusta käimasolevate kohtumenetluste käsitlemine „tekkinud“ kohustustena samal viisil, nagu pärast kriisilahendusotsuse vastuvõtmist esitatud hagide lubamine. See on nii, sest hindamisel, millel kriisilahendusotsus põhineb, võiks arvesse võtta pooleliolevaid kohtuasju. Sellest seisukohast erineb käesolev kohtuasi märkimisväärselt asjaoludest, mida käsitleti Euroopa Kohtu kohtuotsustes Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) ja Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II).

85. Lisaks, kui nimetatud kahes kohtuasjas ei olnud investorid veel kasutanud oma õigust pöörduda kohtusse, et kaitsta oma liidu õigusest tulenevaid õigusi, enne kui kriisilahendusotsus neid õigusi riivas, siis käesoleva kohtuasja asjaoludel tegi D. E. kindlaks oma õigused ja kohustused ning astus samme nende kaitsmiseks enne, kui tema olukord muutus kriisilahendusotsuse tõttu.

86. Kui kriisilahendusotsusega oleks lubatud iseenesest lõpetada pooleliolev kohtumenetlus, riivaks see oluliselt õigust tõhusale kohtulikule kaitsele. [43]

87. Seetõttu peab Euroopa Kohus minu arvates omistama käesoleva kohtuasja asjaoludel ühelt poolt suurema kaalu investorite õigusele kaitsta tõhusalt oma liidu õigusi kohtumenetluses, mis algatatakse enne kriisilahendusotsust, ja teiselt poolt väiksema kaalu finantsstabiilsuse eesmärgile, arvestades, et see on saavutatav isegi siis, kui tõhusat kohtulikku kaitset peetakse ülimuslikuks.

88. Algatades menetluse oma liidu õigusest tulenevate õiguste kaitsmiseks umbes kaheksa kuud enne kriisilahendusotsuse vastuvõtmist ja seega väidetavalt täiesti sõltumatult järgnevast menetlusest, seadis D. E. end teistest allutatud võlakirjadega II/2012 aktsionäridest erinevasse olukorda. [44]

89. Maksiim *iura vigilantibus*, mida järgitakse, kui pooleliolevatele kohtuasjadele omistatakse tasakaalustamisel vääriline kaal, on lisaargument eeltoodud järelduse kasuks, mille kohaselt kujutaks see endast tõhusa õiguskaitsevahendiga seotud õiguse põhjendamatut piiramist, kui Euroopa Kohus tõlgendaks pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi nii, et see võimaldab tagasiulatuvalt piirata kohtumenetlusi, mis algatati enne kriisilahendusotsuse vastuvõtmist ja mis on sel ajal pooleli.

[42] Kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus II), punkt 81.

[43] Vt analoogia alusel 29. aprilli 2021. aasta kohtuotsus Banco de Portugal jt (C-504/19, EU:C:2021:335, punkt 63).

[44] Vt samas küsimuses kohtujurist Richard de la Touri ettepanek kohtuasjas Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) (C-410/20, EU:C:2021:976, punkt 65) (kus selgitatakse seoses väidetavat ebavõrdset kohtlemist käsitleva väitega, et „aktsionärid, kes on omandanud oma väärtpaberid vigase või ebatäpse prospekti alusel, ei ole objektiivselt samas olukorras, kui neile on kohtuotsusega hüvitis välja mõistetud enne kriisilahenduse otsuse tegemist või kui nad pöörduvad kohtusse alles pärast seda otsust“).

90. Lisaks suurendaks selline lahendus usaldust kohtusüsteemi vastu, mida vastupidine järeldus võiks õõnestada.

91. Kokkuvõttes ei saa liidu õigusest tuleneva investorite tõhusa kohtuliku kaitse õiguse piiramist põhjendada eesmärgiga säilitada finantsstabiilsus olukorras, kus liidu õigusest tuleneva õiguse kaitseks on algatatud kohtumenetlus enne kriisilahendusotsust ja sellest sõltumatult.

3. Täiendavad küsimused

a) Kes peaks kandma kriisilahendusmenetluses oleva panga võlausaldajate liidu õigusest tulenevate õiguste rikkumisega seotud kulud?

92. Veel mõned Banco Santanderi argumendid väärivad arutamist.

93. Ta väidab, et pooleliolevaid kohtuasju tuleks käsitada kohustustena, mis „ei ole tekkinud“, sest vastasel juhul antaks need „võimalikud“ kohustused talle kui õigusjärglasest pangale üle, kuigi sellel pangal ei ole mingit seost Banco Populari tegevusega, mis on käimasoleva kohtumenetluse aluseks.

94. Käesoleva kohtuasja asjaoludel väidab D. E., et on rikutud MiFID I direktiivi kohustuslikku sätet, mille eesmärk on kaitsta finantsinstrumentide ostjaid sobimatute ostude eest. Nende eeskirjade hulgas on ka MiFID I direktiivi artikli 19 lõikes 5 ette nähtud asjakohasuse kontroll,[45] mille kohaselt peavad finantseerimisasutused üldjuhul hankima enne tehingu toimumist teavet kliendi teadmiste ja kogemuste kohta, et mõista investeerimisteenuse või tehinguga seotud riske, ning klienti vajaduse korral hoiatama.[46]

95. Nende eeskirjade rikkumine võib viia asjaomase finantsinstrumendi ostulepingu tühisuseni ja anda ostjale õiguse saada tagasi ostuhind koos intresside või kahjuhüvitisega.

96. Banco Santander leiab, et kuna D. E. oli kriisilahenduse ajal Banco Populari aktsionär, siis vastavalt põhimõttele, mille kohaselt aktsionärid peaksid katma kahjumi esimeses järjekorras,[47] tuleb tema nõue lugeda mitte tekkinuks ja seega tühistatuks enne „tekkinud“ kohustuste üleandmist tema õigusjärglasele.

97. Minu arvates ei takista D. E. tagasimakse või kahju hüvitamise nõue, mis rahuldataks, kui tema hagi on edukas, kriisilahendusmenetluses selliste aktsiate tühistamist, mis kuulusid talle enne liikmesriigi kohtu otsust, ega tema võlakirjade konverteerimist aktsiateks ja tühistamist või üleandmist ilma hüvitiseta. Kui pooleliolev kohtumenetlus lõppeks edukalt, satuks D. E. teist tüüpi võlausaldaja olukorda. Tema nõue ei oleks võlakirjade investori nõue, vaid tuleneks pigem nende võlakirjade väärmüügist, mille omanik ta enam ei oleks. Banco Santanderi kohustus see nõue rahuldada oleks olnud olemas ja kuulunud tasumisele (st selle tähtpäev oleks saabunud) enne kriisilahendusotsuse vastuvõtmist nagu muude „tekkinud“ kohustuste puhul.

[45] Vt 30. mai 2013. aasta kohtuotsus Genil 48 ja Comercial Hostelera de Grandes Vinos (C-604/11, EU:C:2013:344, punkt 31). Vt ka selle kohtuotsuse punktid 39 ja 47, kus rõhutatakse, et MiFID I direktiivi artikli 19 eesmärk on muu hulgas kaitsta investoreid.

[46] Vt MiFID I direktiivi artikli 19 lõige 5 koostoimes MiFID I rakendusdirektiivi põhjendustega 58–60 ning artiklitega 36 ja 37. Nagu on tõstetud esile MiFID I rakendusdirektiivi artikli 36 teises lõigus, „on investeerimisühingul õigus eeldada, et kutselisel kliendil on vajalikud teadmised ja kogemused, mõistmaks nende konkreetsete investeerimisteenuste või tehingute või tehingu- või tooteliikidega kaasnevaid riske, mille puhul ta on liigitatud kutseliseks kliendiks“.

[47] Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 34 lõike 1 punkt a.

98. Banco Santander leiab siiski, et sellist nõuet tuleks käsitada nii, et see ei ole kriisilahenduse hetkel veel tekkinud. D. E-le tekkinud kahju, mis tuleneb kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise otsusest, tuleks seega liigitada samasse kategooriasse kui mis tahes muu võlausaldaja kahju, kelle nõude käsitlemine on kriisilahendusmeetmete võtmise ajal pooleli, st tegemist on nõudega, mis tühistatakse kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise tõttu. Sellistel võlausaldajatel on õigused vastavalt põhimõttele, et „ühegi võlausaldaja olukord ei tohi olla halvem“.[48] See põhimõte tähendab, et võlausaldaja, kelle puhul leitakse pärast hindamist ja kahe menetluse (kriisilahendusmenetlus ja tavaline maksejõuetusmenetlus) võrdlemist, et tal on õigus oma nõude või selle osa rahuldamisele, võib pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 75 alusel nõuda vahet kriisilahendusrahastult.[49] Banco Santanderi sõnul peaks seega selline vastutus olema vastastikune, mitte jääma kriisilahendusmenetluses oleva panga õigusjärglase kanda. Selline lahendus ei võimaldaks aga ilmselgelt D. E-l kogu talle võlgnetavat summat tagasi saada, kuigi tal oleks pärast kohtumenetluses edu saavutamist sellele summale õigus.

99. Kui aga see „võimalik“ kohustus antakse õigusjärglasest pangale, kes on praeguses olukorras Banco Santander, jääb D. E-le alles kogu tema nõue, kui tema kohtumenetlus on edukas. See lahendus oleks kooskõlas tulemuste tasakaalustamisega – mis on välja pakutud – olukorras, kus võlausaldaja on esitanud oma liidu õigusest tulenevate õiguste kaitsmiseks hagi enne kriisilahendusotsuse tegemist.

100. Ma ei näe probleemi selles, kui Banco Santander võtab üle sellise „võimaliku“ kohustuse ettevõtte võõrandamise korral, arvestades, et nende kohustuste mõju Banco Populari varade väärtusele võeti hindamisotsuses arvesse. Asjaolu, et Banco Santanderit ei saa pidada vastutavaks kõigi Banco Populari poolt enne kriisilahendust toime pandud liidu õiguse rikkumiste eest, ei mõjuta asjaolu, et kriisilahenduskorra raames võttis see pank seoses Banco Populariga teatava äririski.

101. Sellest hoolimata ei räägi miski selle vastu, et kriisilahendusasutused näevad kriisilahendusotsuses ette, et selliseid „võimalikke“ kohustusi, isegi kui need on „tekkinud“, *ei* kanta üle õigusjärglasest pangale, vaid et sellised kohustused, kui need peaksid realiseeruma, tuleks selle asemel muuta vastastikuseks kas kriisilahendusrahastu või ühtse kriisilahendusfondi kaudu.[50]

102. See on aga kaalutlusõiguse küsimus, mis kajastub igas kriisilahendusmenetluses tehtud valikutes ning kriisilahendusasutuse ja omandava ettevõtja vahelistes läbirääkimistes. Selliste kokkulepete puudumisel ei saa Banco Santander pärast seda, kui need läbirääkimised on ettevõtte võõrandamise vahendi abil lõpule viidud, esitada kaebust, et teda ei tuleks pidada vastutavaks kohustuse eest, mis anti talle üle kriisilahendusraamistiku kohaselt.

103. Teisisõnu ei mõjuta Banco Santanderi väited, et õigusjärglasest pank ei peaks vastutama maksejõuetu panga vastu algatatud kohtumenetlusest tulenevate nõuete eest, kuigi omandaja teadis või oleks pidanud teadma sellistest „võimalikest“ kohustustest enne, kui ta tegi ettepaneku selle panga omandamiseks, minu ettepanekut käsitada pooleliolevaid kohtumenetlusi „tekkinud“ kohustustena.

[48] Kui kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendit on kohaldatud, nagu on sätestatud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 73 punktis b, nõuab see põhimõte, et „need aktsionärid ja võlausaldajad, kelle nõuded on alla hinnatud või konverteeritud omakapitaliks, [ei kata] suuremat kahjumit kui see, mida nad oleksid katnud juhul, kui kriisilahendusmenetluses olev finantsinstitutsioon oleks lõpetatud ja likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses“.

[49] Kriisilahendusrahastu on rahastu, mille liikmesriigid peavad looma pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 100 alusel ning mis võimaldab artiklis 101 nimetatud finantskoormust jagada.

[50] Vt selle kohta ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 76 lõiked 1 ja 2.

b) Võimalikud kuritarvituslikud kohtumenetlused

104. Banco Santander väidab lisaks, et tõlgendus, mille kohaselt „võimalikud“ nõuded, mis sõltuvad pooleliolevast kohtumenetlusest, on „tekkinud“ kohustused, viiks tulevastes kriisilahendusmenetlustes olukorrani, kus aktsionärid ja võlausaldajad saaksid kõrvale hoida kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi mõjust, algatades enne kriisilahendusotsuse vastuvõtmist kohtumenetluse. Kui selline tegevus oleks lubatud, piirataks sellega kriisilahendusasutuste õigust hinnata alla või vähendada omakapitali ja tasumata summasid, kui nad kasutavad kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendit.

105. On tõepoolest võimalik, et need võlausaldajad, kes saavad kriisilahendusotsuse võimalusest aegsasti teada, võivad püüda oma investeeringuid kaitsta, algatades kohtumenetluse, mis – kui seda tõlgendada „tekkinud“ kohustustena pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi tähenduses – takistaks kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi kohaldamise korral nende investeeringute mahakandmist.

106. Kuigi seda liiki kohtuvaidluste võimalust ei saa loomulikult välistada, tuleb võtta arvesse, et kohtumenetluse algatamisega kaasnevad kulud, mida ei kaeta, kui puudub võimalus, et hagi rahuldataks. Lisaks tuleks kriisilahendusotsus teha kiireloomuliselt ja salaja. Seetõttu ei tea investorid isegi juhul, kui nad kahtlustavad võimalikku kriisilahendust, tõenäoliselt selle üksikasju.

107. Sellegipoolest võib olla põhjust käsitada „tekkinud“ nõuetena ainult neid nõudeid, mis sõltuvad hagidest, mis on esitatud kuni teatava kuupäevani enne kriisilahendusotsust, näiteks kuupäevani, mida võetakse arvesse maksejõuetu panga väärtuse hindamisel, mille alusel tehakse kriisilahendusotsus.

108. Sellega seoses selgitab Banco Santander, et Deloitte’i hinnangus võeti arvesse olukorda sellisena, nagu see oli 31. märtsil 2017, samas kui kriisilahendusotsus võeti vastu 7. juunil 2017. Seega võib olla võimalik käsitleda pärast 31. märtsi 2017 esitatud hagisid samamoodi nagu neid, mis esitati pärast kriisilahendusotsuse tegemist, ja seega kohustustena, mis ei ole sel hetkel veel „tekkinud“.

109. Kuigi see argument väärib kaalumist, ei mõjuta see D. E. olukorda käesoleva kohtuasja asjaoludel, kus tema hagi esitati umbes kaheksa kuud enne kriisilahendusotsuse tegemist.

110. Seetõttu ei saa Banco Santanderi argumente, mis põhinevad Euroopa Kohtu sellise tõlgenduse võimalikul kuritarvitamisel, mille kohaselt käsitatakse varasemaid hagisid „tekkinud“ kohustustena, pidada piisavalt olulisteks, et need kaaluksid üles muud argumendid, mis toetavad sellist tõlgendust.

IV. Ettepanek

111. Eeltoodud kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ,

2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012, artikli 53 lõikeid 1 ja 3 ning artikli 60 lõike 2 punkti b, arvestades Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 esimest lõiku,

tuleb tõlgendada nii, et

nõue või õigus, mis tuleneb kohtumenetlusest, mis on algatatud liikmesriigi pädevas kohtus finantseerimisasutuse või ettevõtja vastu enne, kui selle asutuse või ettevõtja suhtes tehakse kriisilahendusotsus, kuid mis on sel ajal veel pooleli, kujutab endast „tekkinud“ kohustust.